

Onsdagen den 19 januari

Kl. 16.00

Onsdagen den
19 januari 1972

§ 1 Justerades protokollen för den 11 innevarande månad.

§ 2 Herr talmannen meddelade att herr Rosqvist enligt till kammaren inkommet läkarintyg var sjukskriven under tiden den 19 januari–7 februari.

Herr Rosqvist beviljades erforderlig ledighet från riksdagsgörömlen.

§ 3 Föredrogs och hänvisades Kungl. Maj:ts propositioner

nr 4 till justitieutskottet och

nr 6 till socialutskottet.

§ 4 Föredrogs och hänvisades motionerna

nr 97–103 till konstitutionsutskottet,

nr 104 till finansutskottet,

nr 105–109 till skatteutskottet,

nr 110 till justitieutskottet,

nr 111–116 till socialförsäkringsutskottet,

nr 117–128 till socialutskottet,

nr 129–131 till kulturutskottet,

nr 132–137 till utbildningsutskottet,

nr 138–143 till trafikutskottet,

nr 144 till jordbruksutskottet,

nr 145 till utrikesutskottet,

nr 146–150 till jordbruksutskottet,

nr 151–154 till näringsutskottet,

nr 155 till skatteutskottet,

nr 156 till socialutskottet,

nr 157–159 till inrikesutskottet,

nr 160–162 till civilutskottet och

nr 163 till lagutskottet.

§ 5 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen nr 26.

§ 6 Herr talmannen meddelade att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 7 Utsträckt motionstid

Herr WINBERG (m) erhöU på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren ville besluta, att tiden för avgivande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition

nr 4 med förslag till rättshjälpslag m. m. måtte med hänsyn till ärendets omfattning utsträckas till första plenum efter onsdagen den 2 februari.

Denna hemställan bifölles.

§ 8 Interpellation nr 27 ang. svenskundervisningen för invandrare

Ordet lämnades på begäran till

Herr OLSSON i Stockholm (vpk), som yttrade:

Herr talman! Antalet utländska medborgare som är bokförda i Sverige har under senare år vuxit markant så att de vid årsskiftet 1969—1970 utgjorde 242 445 personer över 18 år. Detta är en följd av importen av utländsk arbetskraft. Villkoren för den utländska arbetskraften i Sverige är många gånger svåra. Arbetarna utlämnas till godtycket hos det företag i vilket de anställs. Deras sociala osäkerhet är stor och isolering vanlig. Bristfälliga kunskaper i svenska språket förstärker deras isolering, försvårar för dem att få kunskap om deras rättigheter och stärker beroendet av det företag som de arbetar i.

I vissa fall utnyttjas de utländska arbetarnas isolering av internationella gangster- och terrorist syndikat.

Det måste vara en självklarhet att utlänningar, som kommer till Sverige för att bo och arbeta här under längre tid, garanteras tillräcklig utbildning i det svenska språket.

I somras lade invandrarutredningen fram sitt första betänkande. Där konstaterade man att trots bildningsförbundens växande svenskundervisning för utlänningar så finns ett ackumulerat behov av sådan undervisning för ca 60 000—70 000 personer. Och då är ändå kraven på kunnande vid fullbordad utbildning satta vid minimum. Utredningen föreslog att en grundutbildning öppen för alla invandrare över 16 år borde inrättas med kommunen som huvudman. Grundutbildningen skulle omfatta 240 undervisningstimmar. Staten skulle genom bidrag till kommunerna svara för merparten av utbildningskostnaderna. Undervisningen för anställda utlänningar skulle i princip ske på av arbetsköparen betald arbetstid. Därtill föreslogs andra åtgärder för att underlätta för alla utlänningar att delta i undervisningen.

Detta är en angelägenhet som det brådskar med. Både det ackumulerade behovet och invandrarutredningens bedömning, att med fortsatt takt i invandringen kommer det årliga behovet av utbildning att ligga mellan 10 000 och 40 000 personer, talar sitt tydliga språk.

I bilaga 13 till statsverkspropositionen 1972 meddelar emellertid inrikesministern att invandrarutredningens förslag är föremål för fortsatta överväganden inom berörda departement. Något förslag framlägges alltså inte för närvarande. Enligt tidningen Metallarbetaren skulle orsaken till att utredningens förslag lagts på is vara att det skulle bli för betungande för kommunerna. Men utredningen själv har ju föreslagit att staten bör stå för merparten av kostnaderna för den offentliga sektorns del. Merparten av kostnaderna kommer i övrigt att åläggas arbetsköparna, helt följdriktigt då det är dessa som gör profit på den utländska arbetskraften.

En ytterligare förhållning av frågan om svenskundervisning för utlänningar är en utmaning.

Med hänvisning till det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr inrikesministern få ställa följande frågor:

1. Varför har invandrarutredningens förslag om lagstadgad rätt till utbildning i svenska för invandrare inte föranlett förslag i årets statsverksproposition?

2. Anser regeringen detta vara en fråga av högsta prioriteringsgrad?

3. När avser regeringen att framlägga proposition i ärendet?

Denna anhållan bordlades.

§ 9 Anmälades och bordlades följande motioner:

Nr 164 av herr *Ahlmark m. fl.* om ökade möjligheter till personval vid val till riksdagen

Nr 165 av herr *Helén m. fl.* angående presstödet

Nr 166 av herr *Helén m. fl.* om vidgad länsdemokrati

Nr 167 av herr *Hermansson m. fl.* om sänkning av rösträttsåldern och valbarhetsåldern

Nr 168 av herrar *Johansson* i Trollhättan och *Brandt* angående interpellationsrätten i landsting

Nr 169 av herr *Strömberg* angående det statliga och kommunala partistödet

Nr 170 av herr *Strömberg* angående riksdagens debattregler

Nr 171 av herr *Börjesson* i Falköping angående rätten till avdrag för kostnader vid inkomsttaxeringen

Nr 172 av herr *Helén m. fl.* angående skattesystemets användning som regionalpolitiskt medel m. m.

Nr 173 av herrar *Henmark* och *Hörberg* angående lättnad i beskattningen av vissa folkpensionärer

Nr 174 av herr *Nilsson* i Agnäs m. fl. om undantag för kristna och andra humanitära organisationer från arbetsgivaravgiften

Nr 175 av herr *Winberg m. fl.* om vidgad rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för resa med egen bil till och från arbetsplatsen

Nr 176 av herr *Börjesson* i Falköping angående rätten att driva verksamhet under beteckningen juridisk byrå

Nr 177 av herr *Wiklund* i Stockholm angående vården av narkomaner inom kriminalvården

Nr 178 av herr *Åkerlind m. fl.* angående behandlingen av personer som dömts för narkotikabrott

Nr 179 av herr *Engström m. fl.* om förbud mot försäljning av bostadsrättslägenhet på offentlig auktion m. m.

Nr 180 av herr *Eriksson* i Ulfsbyn m. fl. om vidgning av lönegarantin vid konkurs

Nr 181 av herr *Hermansson m. fl.* om sänkning av myndighetsåldern

Nr 182 av herr *Hermansson m. fl.* angående biståndet till Demokratiska republiken Vietnam

Nr 183 av herr *Rimås* om åtgärder för borttagande av trekronorsvapnet ur Danmarks stora riksvapen

- Nr 184 av herr *Åkerlind* angående kostnaderna för u-landshjälp
- Nr 185 av herr *Wikström m. fl.* om tjänstgöring i internationellt biståndsarbete som alternativ till värnpliktstjänstgöring och vapenfri tjänst
- Nr 186 av fröken *Anderson* i Lerum *m. fl.* angående ersättningen för sjukvård åt svenska medborgare i utlandet
- Nr 187 av herr *Hermansson m. fl.* om sänkt pensionsålder för gruvarbetare *m. fl.*
- Nr 188 av herr *Hagberg m. fl.* om kortare arbetstid i skiftgång, *m. m.*
- Nr 189 av herr *Jonsson* i Husum *m. fl.* om förkortning av arbetstiden vid treskiftsarbete utan söndagsuppehåll
- Nr 190 av herr *Wiklund* i Stockholm angående vården av narkomaner inom sjukvården
- Nr 191 av herr *Källstad m. fl.* om ett program för utbyggnad av åldringsforskningen
- Nr 192 av herr *Lundberg m. fl.* om inrättande vid Stockholms universitet av en professur i japanologi
- Nr 193 av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Åkerlind* om vidgad rätt till befrielse från deltagande i religionsundervisning i grundskolan
- Nr 194 av herr *Wijkman m. fl.* angående studieordningen vid de filosofiska fakulteterna *m. m.*
- Nr 195 av herrar *Bengtsson* i Landskrona och *Henningsson* angående hastighetsgränserna för trafik i tätbebyggt område
- Nr 196 av herr *Helén m. fl.* om åtgärder för att underlätta stödombådernas kommunikationsproblem
- Nr 197 av herr *Hermansson m. fl.* angående trafikpolitiken
- Nr 198 av herrar *Stålhammar* och *Olsson* i Kil om en säkrare trafikmiljö för barn
- Nr 199 av herr *Winberg m. fl.* angående det regionalpolitiska transportstödet
- Nr 200 av herrar *Enlund* och *Jonsson* i Alingsås angående jordbrukspolitikens följdverkningar inom andra samhällsområden
- Nr 201 av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.* om ändrad benämning på befattningen som chef för konsulentavdelningen vid lantbrukshögskolan
- Nr 202 av herr *Wikner m. fl.* om anslag ur jaktvårdsfonden till Jägarnas riksförbund-Landsbygdens jägare
- Nr 203 av herr *Helén m. fl.* angående regionalpolitiken
- Nr 204 av herr *Helén m. fl.* om decentralisering av statliga förvaltningsuppgifter
- Nr 205 av herr *Nisser m. fl.* om byggande och underhåll av skogsbilvägar som beredskapsarbete

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 16.03.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert